

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت دریافت کارشناسی ارشد پرستاری

رشته نوزادان

طرح تحقیقات شماره: ۳۹۴۴۰۹

عنوان

بررسی تاثیر مراقبت آغوشی توأم با موسیقی بر دلبستگی مادر

دارای نوزاد نارس در بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان در

بیمارستان الزهرا(س) شهر اصفهان در سال ۱۳۹۴

استاد راهنما:

صدیقه طلاکوب

استاد مشاور:

دکتر مجید محمدی‌زاده

نگارنده

مریم وحدتی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
	فصل اول: کلیات پژوهش
۲	۱-۱- بیان مسئله.....
۱۲	۲-۱- مروری بر مطالعات.....
۲۰	۳-۱- نقدی بر مطالعات.....
۲۱	۴-۱- اهداف.....
۲۲	۵-۱- سوالات و فرضیات.....
۲۲	۶-۱- تعریف واژه‌ها.....
	فصل دوم: روش اجرا
۲۶	۱-۲- نوع و جهت پژوهش.....
۲۷	۲-۲- محیط پژوهش.....
۲۷	۳-۲- جامعه پژوهش.....
۲۷	۴-۲- نمونه پژوهش.....
۲۷	۵-۲- معیارهای ورود به مطالعه.....
۲۷	۶-۲- معیارهای خروج از مطالعه.....
۲۸	۷-۲- نمونه‌گیری.....
۲۸	۱-۷-۲- روش نمونه‌گیری.....
۲۹	۲-۷-۲- حجم نمونه.....
۲۹	۳-۷-۲- ابزار گردآوری نمونه‌ها.....
۳۰	۴-۷-۳- روش گردآوری نمونه‌ها.....
۳۰	۵-۷-۳- پایایی و روایی ابزار.....
۳۱	۸-۲- روش اجرا.....
۳۳	۹-۲- روش تجزیه تحلیل داده‌ها.....
۳۴	۱۰-۲- ملاحظات اخلاقی.....

۱۱-۲- متغیرهای پژوهش ۳۵

۱۲-۲- جدول متغیرها ۳۶

۱۳-۲- محدودیت‌های پژوهش ۳۶

فصل سوم: یافته‌های پژوهش

جداول و نمودارها ۳۸

فصل چهارم: بحث و نتیجه‌گیری

۱-۴- تجزیه و تحلیل یافته‌ها ۴۹

۲-۴- نتیجه‌گیری ۵۶

۳-۴- کاربرد یافته‌ها ۵۸

۴-۴- پیشنهادات ۵۹

فهرست منابع

منابع فارسی ۶۰

منابع انگلیسی ۶۴

پیوست‌ها

چک‌لیست مادر و نوزاد اوانت

فرم ثبت اطلاعات فردی

فرم رضایت نامه

چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول شماره ۳-۱- توزیع فراوانی سن نوزاد، وزن هنگام تولد، مدت بستری، سن حاملگی نوزاد و سن مادر در دو گروه.....	۴۰
جدول شماره ۳-۲- توزیع فراوانی جنس نوزادان در دو گروه.....	۴۱
جدول شماره ۳-۳- توزیع فراوانی علت بستری در دو گروه.....	۴۲
جدول شماره ۳-۴- توزیع فراوانی سطح تحصیلات مادران در دو گروه.....	۴۳
جدول شماره ۳-۵- میانگین نمره دل بستگی مادر و ابعاد آن (از ۱۰۰) قبل و بعد از مداخله در گروه کنترل.....	۴۴
جدول شماره ۳-۶- میانگین نمره دل بستگی مادر و ابعاد آن (از ۱۰۰) قبل و بعد از مداخله در گروه مداخله.....	۴۵
جدول شماره ۳-۷- میانگین نمره دل بستگی مادر و ابعاد آن (از ۱۰۰) قبل از مداخله در دو گروه.....	۴۶
جدول شماره ۳-۸- میانگین نمره دل بستگی مادر و ابعاد آن (از ۱۰۰) بعد از مداخله در دو گروه.....	۴۷
جدول شماره ۳-۹- میانگین تغییرات نمره دل بستگی مادر و ابعاد آن (از ۱۰۰) بعد از مداخله نسبت به قبل از مداخله در دو گروه.....	۴۸

بررسی تاثیر مراقبت آغوشی توأم با موسیقی بر دلبستگی مادر دارای نوزاد نارس در بخش ویژه

نوزادان در بیمارستان الزهرا (س) شهراصفهان در سال ۱۳۹۴

مقدمه: تولد نوزاد نارس ممکن است ایجاد و کیفیت رابطه دلبستگی مادر و نوزاد را پیچیده کند. موسیقی و مراقبت آغوشی دو مورد از مراقبت‌های مکمل شایع در واحد مراقبت‌های ویژه نوزادی هستند. لذا هدف ما در این مطالعه ارزیابی تاثیر مراقبت آغوشی توأم با موسیقی بر دلبستگی مادر دارای نوزاد نارس می‌باشد.

روش: در این مطالعه کارآزمایی بالینی ۶۴ مادر دارای نوزاد نارس در بخش مراقب‌های ویژه نوزادان بیمارستان الزهرا(س) به روش آسان، تداومی و تخصیص تصادفی در دو گروه کنترل و مداخله قرار گرفتند. برای مادران گروه کنترل مراقبت آغوشی و مادران گروه مداخله همزمان با مراقبت آغوشی موسیقی بی‌کلام پخش شد. میزان دلبستگی مادر و نوزاد قبل و بعد از اجرای مداخله در هر دو گروه با استفاده از ابزار مشاهده رفتارهای مادر و نوزاد اوانت سنجیده و مقایسه شد.

یافته‌ها: میانگین نمره کلی دلبستگی بعد از اجرای مداخله در گروه مراقبت آغوشی توأم با موسیقی در مقایسه با گروه مراقبت آغوشی بیشتر بود ($p < 0/001$).

نتیجه‌گیری: میانگین نمره کلی دلبستگی مادر و نوزاد در مراقبت آغوشی توأم با موسیقی در مقایسه با گروه مراقبت آغوشی بیشتر بوده، که دلیل این افزایش را می‌توان به اثربخشی همزمان موسیقی با مراقبت- آغوشی نسبت داد.

کلید واژه‌ها: موسیقی، مراقبت آغوشی، دلبستگی، نوزاد نارس، بخش ویژه نوزادان

منابع فارسی:

اکبرزاده م، طوسی م، زارع ن، شریف ف. ۱۳۹۱. تاثیر آموزش تن‌آرامی به مادران باردار بر کیفیت زندگی و شدت اندوه بعد از زایمان. فصلنامه دانش و تندرستی، دانشگاه علوم پزشکی درمانی شاهرود، دوره ۷، شماره ۲،

ص ۸۴

امامی‌زیدی ا، جعفری ح، خانی ص، روانبخش ا، قلی‌پور برادری. ۱۳۹۰. تاثیر موسیقی بر علائم حیاتی و درصد اشباع اکسی هموگلوبین بیماران بعد از عمل جراحی قلب باز: کارآزمایی بالینی تصادفی شده. مجله دانشگاه

علوم پزشکی مازندران، دوره ۲۱، شماره ۸۲، ص ۷۴

بریم‌نژاد ل، مهنوش ن، سید فاطمی ن، حقانی ح. ۱۳۹۰. عوامل تنش‌زای مادران نوزادان نارس بستری در بخش-

های مراقبت ویژه نوزادان. مجله پرستاری مراقبت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، دوره ۴، شماره ۱، ص ۴۰

پیوسته‌گر م، سیف س، درويزه ز، پورشهریاری م. ۱۳۸۵. پیش‌بینی اختلال دل‌بستگی کودکان دبستانی بر اساس سبک

دل‌بستگی والدین آنها. مجله دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء، دوره ۲، شماره ۱، ص

۱۲۷

جعفری میانایی س، علایی ف، رسولی م، زائری ف. ۱۳۸۸. بررسی تاثیر برنامه ایجاد فرصتهای توانمندسازی والدین

بر میزان تنش و اضطراب مادران دارای نوزاد نارس بستری در بخش‌های مراقبت ویژه نوزادان بیمارستان

وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. نشریه آموزش و اخلاق پرستاری، اصفهان، دوره ۱، شماره ۱، ص

۳

حاجیوند غ، الهیاری ع، رسول زاده طباطبایی ک. ۱۳۸۸. مقایسه خلق‌وخوی کودکان شیرخوار (۳-۱۲ ماه) در مادران

واجد و فاقد سلامت روانی. مجله دانشگاه علوم پزشکی کرمان، دوره ۱۷، شماره ۱، ص ۶۹-۷۰

حیدری م، شهبازی س. ۱۳۹۱. بررسی تاثیر آوای قرآن و موسیقی بدون کلام بر اضطراب کاندید آندوسکوپي.

فصلنامه دانش و تندرستی، دانشگاه علوم پزشکی درمانی شاهرود، دوره ۸، شماره ۲، ص ۶۸

ریحانی ط، پور سخاوت ز، حیدرزاده م، مظلوم ر، موسوی م. ۱۳۹۳. بررسی تاثیر آموزش خودمراقبتی معنوی بر

تحمل پریشانی مادران نوزادان نارس بستری در بخش مراقبت ویژه نوزادان. مجله زنان مامائی نازایی،

دانشگاه علوم پزشکی ایران، دوره ۱۷، شماره ۹۷، ص ۱۹

رادفرم، مقدم تبریزی ف. ۱۳۹۳. موانع والد شدن و استراتژی‌های مقابله با آن در مادران با نوزاد خیلی کم وزن. مجله

دانشکده پرستاری مامایی ارومیه، دوره ۱۲، شماره ۸، ص ۷۵۱-۷۵۲

ربیعی م، کاظمی ملک محمدی ش، کاظمی ملک محمدی ش. ۱۳۸۶. تاثیر موسیقی بر میزان اضطراب کودکان بستری. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان، دوره ۹، شماره ۳، ص ۶۰

زینالی ش، مظاهری م، صادقی م، جباری م. ۱۳۹۰. رابطه دلبستگی مادر- کودک و ویژگیهای روانی مادران با مشکلات غذا خوردن در کودکان. مجله روان شناسان ایرانی، دانشگاه شهید بهشتی تهران، دوره ۸، شماره ۲۹، ص ۵۶

سهرابی س، احمدی ز، مسیبی ز، حقانی ح. ۱۳۹۳. بررسی تاثیر ماساژ بدن نوزاد توسط مادر بر رفتارهای دلبستگی مادران دارای نوزاد بستری در بخش مراقبت‌های نوزادان. مجله دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دوره ۲۰، شماره ۲، ص ۵۹-۶۸

شریفی ع، علی‌پور ا، بهارلویی س. ۱۳۹۱. مقایسه تاثیر موسیقی بی‌کلام و آوای قرآن کریم بر کاهش سطح اضطراب زنان پیش از سزارین. دو ماهانه دانشکده پرستاری مامایی ارومیه، دوره ۱۰، شماره ۶، ص ۸۴۲

سیفی گندمانی م، زارع ح، کلانتری میدی س، جوهری فرد. ۱۳۹۱. تاثیر تم‌موسیقی‌های افسردگی‌آور و تهدیدزا بر یادآوری و برآورد فراوانی محرک هیجانی‌های و خنثی در دانشجویان. مجله دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، تهران، دوره ۱۳، شماره ۳، ص ۱۳

شیخ بهالدین زاده، ع، راعی و. ۱۳۸۹. پرستاری مراقبت‌های ویژه نوزادان. انتشارات بشری.

قاسمی م، دهداری ط، محقق پ، گوهری م، زرگرزاده ز. ۱۳۹۱. وضعیت عملکرد مادران در زمینه مراقبت از نوزاد نارس. نشریه مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران، دوره ۲۵، شماره ۷۹، ص ۲۵

کریمی ا، تاراف، خدیوزاده ط، آقا محمدیان شعرباف ح. ۱۳۹۲. بررسی تاثیر تماس پوستی مادر و نوزاد بلافاصله پس از زایمان بر دلبستگی مادری و اضطراب مربوط به نوزاد. مجله زنان مامایی و نازایی دانشگاه ایران، دوره ۱۶، شماره ۶۷، ص ۷-۱۵

مالکی م، قادری م، اشک تراب ط، جباری نوقابی ح، زاده محمدی ع، ۱۳۹۰. بررسی تاثیر موسیقی ملایم بر شاخصهای فیزیولوژیک بیماران صدمات مغزی در بخشهای مراقبت ویژه. فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی درمانی گناباد، دوره ۱۸، شماره ۱، ص ۶۶-۷۵

مشهدی ع، محمدی م. ۱۳۸۸. مقایسه سبک‌های دلبستگی در نوجوانان عادی و بزهدکار. مجله دانشگاه علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه فردوس مشهد، دوره ۱۰، شماره ۳، ص ۱۲۸

میر هاشمی م، نیکخواه م. ۱۳۸۶. سبک‌های دلبستگی و محرومیت‌های ارتباطی. مجله روان‌شناسی کاربردی، دوره ۲، شماره ۵، ص ۷۶

موحد ابطحی م، امیری ش، امساکی گ. ۱۳۹۱. هنجار یابی و بررسی ویژگی روان‌سنجی پرسشنامه اختلال دلبستگی راندولف. مجله دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، تهران، دوره ۱۳، شماره ۳، ص ۴۷

مقدم حسینی و، جعفرنژاد ف، سلطانی‌فر ع. ۱۳۹۰. همبستگی سبک دلبستگی مادر با میزان دلبستگی مادر به شیرخوار. مجله دانشگاه علوم پزشکی قم، دوره ۵، شماره ۳، ص ۸۷

میر باقر آجریز ن، شهشهرانی م، دیانتی م. ۱۳۸۹. تاثیر موسیقی بر میزان اضطراب و برخی شاخصهای بیماران فیزیولوژیک قبل از اعمال جراحی عمومی. دو ماهنامه علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، دوره ۱۵، شماره ۲، ص ۹۱

نعمت‌بخش ف، کردی م، صاحبی ع. ۱۳۸۶. بررسی تاثیر تماس پوستی مادر و نوزاد بر دلبستگی مادران، فصلنامه اصول بهداشت روانی، اصفهان، خمینی شهر، دوره ۸، شماره ۳۳ و ۳۴، ص ۲۵-۳۲

ولیزاده س، ارشدی بستان آبادی م، باباپور خیرآبادی ج، شاملی ر. ۱۳۹۲. مقایسه وضعیت دلبستگی به والدین کودکان مهد و غیر مهد شهر تبریز. مجله روان‌پرستاری، آذربایجان شرقی، تبریز، دوره ۱، شماره ۱، ص ۱۱

وهابی ی. ۱۳۸۱. تاثیر روشهای موسیقی‌درمانی و تن‌آرامی بر اضطراب بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی. مجله اندیشه و رفتار، دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ال.. اعظم، تهران، دوره ۸، شماره ۳، ص ۷۶

وکیلان ک. ۱۳۸۸. تاثیر روش مراقبت کانگرویی بلافاصله پس از تولد بر رفتارهای دلبستگی مادر یک و سه ماه پس از تولد. مجله دانش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اراک، دوره ۴، شماره ۱۴، ص ۷-۱۴

وکیلان ر، حیدرزاده م و همکاران. ۱۳۹۱. بسته خدمتی مراقبت‌آغوشی مادر و نوزاد. ایران، تهران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت و خانواده، اداره سلامت نوزادان، ناشر شرکت ایده پردازان فن و هنر. ص ۱۶-۳۱

همتی ک، فرهادی پ. ۱۳۹۳. بررسی تاثیر شنیدن آوای بدون کلام در کنترل علایم حیاتی بیماران تحت بی‌حسی نخاعی در بیمارستان‌های امام‌خمینی(ره) و مصطفی خمینی(ره) در شهر ایلام. فصلنامه علمی پژوهشی بیهوشی و درد، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، دوره ۵، شماره ۱، ص ۱۱

References:

- Ahn, H. Y., Lee, J., & Shin, H.-J. (2010). Kangaroo Care on Premature Infant Growth and Maternal Attachment and Post-partum Depression in South Korea. *Topical pediatrics*, 56(5), 342-344.
- Affonso, D., Bosque, E., Wahlberg, V., & Brady, J. (1993). Reconciliation and healing for mothers through skin-to-skin contact provided in an American tertiary level intensive care nursery. *Purope PMC*, 12(3), 25-32.
- Chang, H.-C., Yu, C.-H., Chen, S.-Y., & Chen, C.-H. (2015). The effects of music listening on psychosocial stress and maternal-fetal attachment during pregnanc. Elsevier, 509-515.
- Chiu, S.-H., & Anderson, G. C. (2009). Effect of early skin-to-skin contact on mother–preterm infant interaction through 18 months: Randomized controlled trial. Elsevier, 1168–1180.
- Dalsant, A., Truzzi, A., Setoh, P., & Esposito, G. (2015). Maternal bonding in childhood moderates autonomic responses to distress stimuli in adult males. *Elsevier*, 428-431.
- Edwards, J. (2011). The use of music therapy to promote attachment between parents and infants. Elsevier, 190-195..
- Feldman, R., Eidelman, A. I., Sirota, L., & Weller, A. (2002). Comparison of Skin-to-Skin (Kangaroo) and Traditional Care: Parenting Outcomes and Preterm Infant Development. *pediatrics*, 110(16), 15-27.
- Gürol, A. e., & Polat, S. (2012). The Effects of Baby Massage on Attachment between Mother and their Infants. Elsevier, 35-41.
- Gathwala, G., Singh, B., & Balhara, B. (2008). KMC Facilitates Mother Baby Attachment in Low Birth Weight Infants. *Pediatrics*, 75(1), 43-47.
- Hunt, F. (2008). The importance of kangaroo care on infant oxygen saturation levels and bonding. Elsevier, 47- 51.
- Johnson, A. N. (2007). The Maternal Experience of Kangaroo Holding. *JOGNN*, 36(6), 568-573..
- Kennell, J. & Mcgrath, S. 2005. Starting the process of mother–infant bonding. *Acta pediatrics*, 775–778.
- Korja, R., Savonlahti, E., Haataja, L., Lapinleimu, H., Manninen, H., Piha, J., & Lehtonen, L. (2009). Attachment representations in mothers of preterm infants. Elsevier, 305-311.

- Kinsey, C. B., & Hupcey, J. (2013). State of the science of maternal–infant bonding: A principle-based concept analysis. *Elsevier*, 1314-1320.
- Lee, S., & Shin, H. (2007). [Effects of Kangaroo Care on anxiety, maternal role confidence, and maternal infant attachment of mothers who delivered preterm infants]. , 949-956.
- Lai, H.-L., Chen, C.-J., Peng, T.-C., Chang, F.-M., Hsieh, M.-L., Huang, H.-Y., & Chang, S.-C. (2006). Randomized controlled trial of music during kangaroo care on maternal state anxiety and preterm infants' responses. *Elsevier*, 139 - 146.
- Meijssen, D., Wolf, M.-J., Bakel, H. v., Koldewijn, K., Kok, J., & Baar, A. v. (2011). Maternal attachment representations after very preterm birth and the effect of early intervention. *Elsevier*, 72-80.
- McGregor, J., & Casey, J. (2012). Enhancing parent-infant bonding using kangaroo care: a structured review. *Evidence Based Midwifery*, 10(2), 50 - 56.
- Norouzi, F., Keshavarz, M., SeyedFatemi, N., & Montazeri, A. (2013). The impact of kangaroo care and music on maternal state anxiety. *Elsevier*, 468-472.
- Pineda, M. (2014). Kangaroo care with full-term infants: Maternal behaviors and mother-infant bonding. *ProQuest*, 1-26
- Parker, L. (2011). Mothers' experience of receiving counselling/psychotherapy on a neonatal intensive care unit (NICU). *Journal of Neonatal Nursing*, 17, 182-189.
- Roller, C. G. (2005). Getting to Know You: Mothers' Experiences of Kangaroo Care. *JOGNN*, 34(2), 210-217.
- Schlez, A., Litmanovitz, I., Bauer, S., Dolfin, T., Regev, R., & Arnon, S. (2011). Combining kangaroo care and live harp music therapy in the neonatal intensive care unit setting. *Isr Med Assoc J*, 13(6), 354-358.
- Shin, H. S., & Kim, J. H. (2011). Music Therapy on Anxiety, Stress and Maternal-fetal Attachment in Pregnant Women During Transvaginal Ultrasound. *Elsevier*, 5(1), 19-27.
- Tessier, R. j., Cristo, M., Velez, S., n, M. G., Calume, Z. F. d., Ruiz-Paláez, J. G., . . . Charpak, N. (1998). Kangaroo Mother Care and the Bonding Hypothesis. *pediatrics*, 102(2), 1-8.
- Tallandini, M. A., & Scalembra, C. (2006). Kangaroo mother care and mother-premature infant dyadic interaction. *Infant Mental Health* 27(3), 251-275.
- Vuong, E. (2014). The effect of music therapy interventions with premature infants on their parents stress levels. *ProQuest*(13), 1-47.
- Valizadeh, L., Ajoodaniyan, N., Namnabati, M., Zamanzadeh, V., & layegh, V. (2013). Nurses' viewpoint about the impact of Kangaroo Mother Care on the mother-infant attachment. *Elsevier*, 38-43.

Abstract

Background: Premature birth may complicate the development and quality of the mother-infant attachment relationship. Music and kangaroo care are two common complementary cares performed in the neonatal intensive care unit (NICU). The present study investigated the effect of kangaroo care combined with music on the mother-premature neonate attachment.

Materials and methods: In this clinical trial, 64 mothers with premature neonates were selected and assigned to control and study groups through random allocation. In the control group, kangaroo care, and in the study group, kangaroo care combined with music was adopted. The level of mother-premature neonate attachment was measured and compared before and after the intervention in both groups using Avant's Maternal Attachment Assessment Scale.

Results: There was a significant increase in mean overall score of attachment in the kangaroo care combined with music group (70.7 ± 11.5) after the intervention compared to the kangaroo care without music group (53.6 ± 9.8).

Conclusions: The mean overall score of mother-neonate attachment in the kangaroo care combined with music group was higher than the kangaroo care group. This difference can be related to the effectiveness of music combined with kangaroo care.

Keywords: Music, Kangaroo care, Attachment, Premature neonate, Neonatal intensive care unit

Isfahan University of Medical Sciences

Faculty of Nursing and Midwifery

Thesis for a master's degree in Neonatal Intensive care Nursing

Research Number: 394409

Title of dissertation

**Effect of kangaroo care combined with music on
mother –premature neonate attachment in the NICU
of Alzahra Hospital of Isfahan**

Supervisors

Sedigheh Talakoub

Advisor

Dr. Majid Mohammadizadeh

Author

Maryam Vahdati

Winter 2015